

Čo je Európska Molekulárno-Biologická Konferencia (<http://www.embo.org/embc>; European Molecular Biology Conference; EMBC)?

EMBC je medzivládna organizácia, ktorá je zameraná na podporu medzinárodného výskumu v oblasti molekulárnej biológie a biochémie. História vzniku EMBC siaha do roku 1964, keď 200 najuznávanejších vedeckých autorít vytvorilo (podľa švajčiarskej legislatívy) Európsku Molekulárno-Biologickú Organizáciu (EMBO), ktorá sa stala najvplyvnejšou akademickou organizáciou v biomedicínskych vedách. Ako rástol vplyv a prestíž EMBO, stala sa nevyhnutnou koordinácia jeho činnosti a finančnej podpory v tých európskych štátoch, ktorých vedeckí pracovníci prispievali k rozvoju európskej molekulárnej biológie. To v rokoch 1969-1970 viedlo 12 krajín (Rakúsko, Belgicko, Dánsko, Nemecká spolková republika, Francúzsko, Izrael, Holandsko, Nórsko, Španielsko, Švédsko, Švajčiarsko a Veľká Británia) k uzavretiu dohody o vytvorení EMBC. Postupne sa k nim pridali Grécko a Taliansko (1972), Írsko (1974), Fínsko (1977), Island (1978), Maďarsko (1992), Turecko (1993), Česká republika a Portugalsko (1994), Slovinsko (1997), Chorvátsko (1998) a Poľsko (1999). Na poslednej schôdzke EMBC v novembri 2004 boli sa začal ratifikačný proces s ďalšími dvomi krajinami, Estónskom a Luxemburskom. Spolu s nimi tak bude mať EMBC 26 členských krajín. Žiaľ, Slovenská republika v tejto prestížnej výberovej organizácii, ktorá je ekvivalentom CERN-u, resp. (s istou dávkou metafory) analógiou Európskej únie v oblasti biomedicínskych vied (doteraz je považovaná za *Golden Club* európskych molekulárnych biológov), zatiaľ chýba.

Aká je štruktúra EMBC?

Podstatným faktorom organizačnej štruktúry EMBC je, že štatutárni zástupcovia sú volení z populácie vedcov členských krajín EMBC. Najvyššími predstaviteľmi EMBC sú generálny tajomník, prezident a dvaja vice-prezidenti. Ďalšími predstaviteľmi vedenia EMBC sú predsedovia, resp. podpredsedovia finančnej, resp. strategickej pracovnej skupiny. Každá členská krajina nominuje do EMBC 1-3 delegátov a poradcov, ktorí sa zúčastňujú zasadnutí EMBC konaných spravidla 1-krát ročne. Každá krajina má pri hlasovaniach 1 hlas, bez ohľadu na dĺžku členstva, výšku finančného príspevku, resp. početnosti vedcov, ktorí pracujú v oblasti molekulárnej biológie.

Čo je náplňou činnosti EMBC?, resp. Prečo je výhodné byť členskou krajinou EMBC?

1. EMBC rozhoduje a poskytovanie finančnej a organizačnej podpory pre krátko- a dlhodobé štipendijné pobyty vedeckých pracovníkov v krajinách EMBC (*Fellowship programme*).
2. EMBC umožňuje usporiadanie tzv. EMBO kurzov a workshopov (*EMBO Courses and Workshops Programme*), ktoré umožňujú usporiadateľom z členskej krajiny EMBC (i) pozývať najprestížnejších predstaviteľov z príslušnej vedeckej oblasti na svoje inštitúcie a (ii) zabezpečiť infraštruktúru potrebnú pre daný kurz, alebo workshop. Pridelenie EMBO kurzu/workshopu neznamena pre usporiadateľa len vysokú prestíž, atrakciu významných predstaviteľov z danej oblasti a možnosť prezentácie svojho pracoviska, ale aj zisk (nezanedbateľných) nevratných finančných prostriedkov.

3. EMBC poskytuje viaceré možnosti pre grantové aplikácie s nezanedbateľným finančným prínosom (niekoľko desiatok tisíc EUR) pre úspešného aplikanta. Napríklad v spolupráci s americkým Howard Hughes Medical Institute, EMBO poskytovala prestížne granty pre mladých výskumníkov, ktoré boli zamerané na *brain gain*; na udržanie nádejných mladých vedcov v príslušných európskych krajinách.
4. EMBC poskytuje finančné prostriedky vzdelávacím inštitúciám na získanie hosťujúcich profesorov a tak pomáha skvalitniť úroveň vzdelávania.
5. Cieľom EMBC je podpora a prezentácia excelencie. V tomto zmysle sa tí najlepší vedci z členských krajín EMBC, spĺňajúci svetové štandardy, stávajú členmi EMBO (*EMBO Members*). To im neprináša len prestíž, ale aj praktické výhody. Môžu sa napríklad uchádzať o finančnú podporu pre ich prednášky na konferenciách (*EMBO Lectures*). EMBO tiež každoročne vyhlasuje niekoľko prestížnych cien, spojených s nezanedbateľnými finančnými odmenami pre excelentných predstaviteľov európskej molekulárnej biológie. Opäť, ceny nie sú limitované len excelenciou, ale aj členstvom v EMBC.
6. V nasledujúcich rokoch začne fungovať *European Research Council* (ERC), ktorý bude slúžiť ako grantová agentúra v oblasti biomedicínskych vied s plánovaným rozpočtom dosahujúcim rádovo miliardy EUR. Zástupcovia členských krajín EMBC budú mať možnosť nominovať do senátu ERC svojich zástupcov, ktorí budú môcť ovplyvniť politiku ERC. Krajiny, ktoré nie sú členmi EMBC budú mať takúto možnosť značne limitovanú.
7. Na EMBC je priamo, alebo nepriamo napojených viacero ďalších organizácií (napr. *European Molecular Biology Laboratory* (EMBL) so sídlom v nemeckom Heidelbergu), ktoré poskytujú ďalšie obrovské možnosti. Tieto možnosti sú opäť do veľkej miery viazané na členstvo v EMBC.
8. EMBC má ako jednu z priorít komunikáciu s verejnosťou. Význam molekulárnej biológie stále rastie a ambíciou EMBC je o ňom informovať (v rámci programu *Science and Society*) európsku verejnosť.

Kto bude profitovať z členstva SR v EMBC?

Ako vyplýva z názvu organizácie, z členstva v EMBC by profitovali všetci vedeckí pracovníci a študenti, ktorí čo i len okrajovo, pracujú v oblasti molekulárnej biológie. Molekulárna biológia je pritom vedná disciplína, ktorá má dosah do všetkých tzv. *life sciences*, teda vied, ktoré sú v súčasnosti absolútnou prioritou financovania vedy v rámci Európskej únie. Onkológia, virológia, mikrobiológia, fyziológia, gerontológia, biochémia, organická chémia, genetika, farmakológia, biofyzika; to zďaleka nie je úplný zoznam vied, do ktorých molekulárna biológia zasahuje. Preto je zrejmé, že zo všetkých výhod, ktoré poskytuje členstvo v EMBC bude profitovať veľká frakcia akademickej obce. V prípade potreby nebude problém tento záujem dokumentovať podpismi štatutárnych zástupcov príslušných inštitúcií.

Nemenej podstatným bude spoločenský profit Slovenskej republiky. Podobne ako členstvo v CERN by bolo členstvo v EMBC nielen prestížnou záležitosťou; predovšetkým by takto vláda Slovenskej republiky umožnila nezanedbateľnému počtu svojich obyvateľov (vedcov a študentov) aktívne participovať na vytváraní európskeho vedeckého priestoru a využívať možnosti, ktoré sú zatiaľ nedostupné. Vzhľadom k vysokým štandardom je úspešnosť v získavaní prostriedkov z EMBC/EMBO zároveň

možnosťou, ako nepriamo posudzovať kvalitu slovenských vedeckých pracovníkov. Okrem toho by vzhľadom k vyššie uvedeným aktivitám EMBC vláda vytvorila podmienky pre udržanie talentovaných mladých ľudí na slovenských akademických inštitúciách.

V sumáre je možno bez preháňania konštatovať, že finančný príspevok, ktoré by boli spojené s členstvom SR v EMBC by boli niekoľko-násobne vrátené aj finančne, aj morálne.

Aké sú podmienky členstva v EMBC?

1. Vláda (resp. minister vlády) krajiny aplikujúcej sa o členstvo musí EMBC požiadať oficiálnym listom, v ktorom deklaruje, že bude plniť záväzky vyplývajúce z členstva. Takými sú napr. suverenita štátu a garancia slobody pohybu a konania potenciálnych účastníkov podujatí EMBC. Prípravné práce by mali byť v réžii Ministerstva školstva, prihlášku podáva Ministerstvo zahraničných vecí.
2. Okrem oficiálnej prihlášky je potrebné vypracovať materiály, ktoré presvedčia členské krajiny EMBC o oprávnenosti aplikácie. Tieto materiály je potrebné obhájiť na zasadaní EMBC.
3. Vláda sa musí zaviazat' uhrádzať pravidelný členský príspevok. Podľa najnovších výpočtov, ktoré sme získali z kancelárie EMBC by **ročný príspevok SR** predstavoval 0.20% celkového rozpočtu EMBC v roku 2006, konkrétne **27000 EURO** (dvadsaťsedem tisíc EURO). Z tohto príspevku môže byť EMBC počas prvých 3 rokov odpustených 30%). To znamená, že počas prvých troch rokov by príspevok SR bol niečo vyše 700000 (sedemsto tisíc) SKK ročne.
4. Členstvo musí byť schválené členskými krajinami EMBC na zasadaní EMBC (konajú sa 2-krát ročne). Najbližšie zasadnutie je v júni 2005, ďalšie v novembri 2005. Práve novembrové zasadanie by mohlo byť reálne pre prezentáciu slovenskej aplikácie.
5. Generálny sekretár EMBC Prof. Frank Gannon sa stretne s s predstaviteľmi vedy, školstva a ich politickými zástupcami 26. októbra 2005.